

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра русской литературы

БАБРОВИЧ
Кристина Анатольевна

ПЬЕСЫ И. СУРГУЧЁВА В КОНТЕКСТЕ РУССКОЙ ДРАМАТУРГИИ
ВТОРОЙ ПОЛОВИНЫ XIX – ПЕРВОЙ ТРЕТИ XX ВЕКА

Аннотация к магистерской диссертации

Научный руководитель:
доктор филологических наук,
профессор С. Я. Гончарова-
Грабовская

Минск, 2022

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РАБОТЫ

Ключевые слова: драматургия, пьеса, традиция, ремарка, сюжет, мотив, композиция, конфликт, открытый финал, персонаж, подтекст, «тёмное царство».

Цель исследования – выявить особенности пьес И. Сургучёва в контексте русской драматургии второй половины XIX – первой трети XX века.

Актуальность исследования. Драматургия И. Сургучёва требует изучения, т. к. исследована недостаточно глубоко как в русле традиции, так и в контекстуальном аспекте.

Объект исследования. Пьесы И. Сургучёва («Торговый дом», «Осенние скрипки», «Реки вавилонские») в контексте пьес И. Тургенева («Месяц в деревне»), А. Островского («Гроза»), А. Чехова («Чайка», «Дядя Ваня», «Три сестры», «Вишнёвый сад»), М. Булгакова («Дни Турбиных», «Зойкина квартира», «Бег»).

Предмет исследования. Общее и различное в пьесах И. Сургучёва и драматургов второй половины XIX – первой трети XX века (И. Тургенев, А. Островский, А. Чехов, М. Булгаков).

Полученные результаты. Проведён сравнительный анализ пьес И. Сургучёва и И. Тургенева, А. Островского, А. Чехова, М. Булгакова, выявлены как их общие черты, так и различия. Сделан вывод о том, что И. Сургучёв следует традициям, заложенным классиками драматургии, а также разрабатывает мотивы, актуальные среди современников, что говорит об органичном вхождении автора в контекст русской драматургии второй половины XIX – первой трети XX века.

Научная новизна магистерской диссертации заключается в проведении сравнительного анализа драматургии И. Сургучёва в контексте пьес И. Тургенева, А. Островского, А. Чехова, М. Булгакова, выявлении общего и различного в них.

Структура работы. Магистерская диссертация состоит из введения, четырёх глав, заключения, списка использованных источников. В первой главе даётся общая характеристика русской драматургии второй половины XIX – первой трети XX века. Во второй и третьей главах рассматриваются особенности воплощения традиций классиков русской драматургии (И. Тургенева, А. Островского, А. Чехова) в пьесах И. Сургучёва. Четвёртая глава посвящена анализу особенностей воплощения актуальных мотивов послереволюционного времени в пьесах И. Сургучёва и М. Булгакова.

Полный объём работы – 63 с.

Количество использованных источников – 34.

АГУЛЬНАЯ ХАРАКТАРЫСТЫКА ПРАЦЫ

Ключавыя словы: драматургія, п'еса, традыцыя, рэмарка, сюжэт, матыў, кампазіцыя, канфлікт, адкрыты фінал, персанаж, падтэкст, «цёмнае царства».

Мэта даследавання – выявіць асаблівасці п'ес І. Сургучова ў кантэксце рускай драматургіі другой паловы XIX – першай трэці XX стагоддзя.

Актуальнасць даследавання. Драматургія І. Сургучова патрабуе вывучэння, так як даследавана недастаткова глыбока як у рэчышчы традыцыі, так і ў кантэкстуальным аспекце.

Аб'ект даследавання. П'есы І. Сургучова (“Гандлёвы дом”, “Восеньскія скрыпкі”, “Рэкі вавілонскія”) у кантэксце п'ес І. Тургенева (“Месяц у вёсцы”), А. Астроўскага (“Навальніца”), А. Чэхава (“Чайка”, “Дзядзька Ваня”, “Тры сястры”, “Вішнёвы сад”), М. Булгакава (“Дні Турбіных”, “Зойкина кватэра”, “Бег”).

Прадмет даследавання. Агульнае і рознае ў п'есах І. Сургучова і драматургаў другой паловы XIX – першай трэці XX стагоддзя (І.Тургенеў, А. Астроўскі, А. Чэхаў, М. Булгакаў).

Атрыманыя вынікі. Праведзены параўнальны аналіз п'ес І. Сургучова і І. Тургенева, А. Астроўскага, А. Чэхава, М. Булгакава, выяўлены як іх агульныя рысы, так і адрозненні. Зроблены вывад аб тым, што І. Сургучоў прытрымліваецца традыцый, закладзеных класікамі драматургіі, а таксама распрацоўвае матывы, актуальныя сярод сучаснікаў, што сведчыць аб арганічным уваходжанні аўтара ў кантэкст рускай драматургіі другой паловы XIX – першай трэці XX стагоддзя.

Навуковая навізна магістарскай дысертацыі заключаецца ў правядзенні параўнальнага аналізу драматургіі І. Сургучова ў кантэксце п'ес І. Тургенева, А. Астроўскага, А. Чэхава, М. Булгакава, выяўленні агульнага і рознага ў іх.

Структура працы. Магістарская дысертацыя складаецца з уводзін, чатырох глаў, заключэння, спісу выкарыстаных крыніц. У першай главе даецца агульная характарыстыка рускай драматургіі другой паловы XIX – першай трэці XX стагоддзя. У другой і трэцяй главах разглядаюцца асаблівасці ўвасаблення традыцый класікаў рускай драматургіі (І. Тургенева, А. Астроўскага, А. Чэхава) у п'есах І. Сургучова. Чацвёртая глава прысвечана аналізу асаблівасцяў увасаблення актуальных матываў паслярэвалюцыйнага часу ў п'есах І. Сургучова і М. Булгакава.

Поўны аб'ём працы – 63 с.

Колькасць выкарыстаных крыніц – 34.

GENERAL CHARACTERISTICS OF THE WORK

Keywords: drama, play, tradition, remark, plot, motive, composition, conflict, open ending, character, subtext, "dark kingdom".

The purpose of the research is to identify the features of I. Surguchev's plays in the context of Russian dramaturgy of the second half of the XIX – first third of the XX century.

Relevance of the research. I. Surguchev's dramaturgy needs to be studied, because it has not been studied deeply enough both in the mainstream of tradition and in the contextual aspect.

The object of the research. The plays of I. Surguchev ("Trading House", "Autumn Violins", "Rivers of Babylon") in the context of the plays of I. Turgenev ("A Month in the Village"), A. Ostrovsky ("Thunderstorm"), A. Chekhov ("The Seagull", "Uncle Vanya", "Three Sisters", "Cherry Orchard"), M. Bulgakov ("The Days of the Turbins", "Zoyka's Apartment", "The Run").

The subject of the research. Common and different in the plays of I. Surguchev and playwrights of the second half of the XIX – first third of the XX century (I. Turgenev, A. Ostrovsky, A. Chekhov, M. Bulgakov).

The results obtained. A comparative analysis of the plays of I. Surguchev and I. Turgenev, A. Ostrovsky, A. Chekhov, M. Bulgakov is carried out, both their common features and differences are revealed. It is concluded that I. Surguchev follows the traditions laid down by the classics of drama, and also develops motifs relevant among contemporaries, which indicates the author's organic entry into the context of Russian drama of the second half of the XIX – first third of the XX century.

The scientific novelty of the master's thesis consists in conducting a comparative analysis of I. Surguchev's dramaturgy in the context of the plays of I. Turgenev, A. Ostrovsky, A. Chekhov, M. Bulgakov, identifying common and different in them.

The structure of the work. The master's thesis consists of an introduction, four chapters, a conclusion, and a list of sources used. The first chapter gives a general description of the Russian drama of the second half of the XIX – first third of the XX century. The second and third chapters consider the peculiarities of the embodiment of the traditions of the classics of Russian drama (I. Turgenev, A. Ostrovsky, A. Chekhov) in the plays of I. Surguchev. The fourth chapter is devoted to the analysis of the features of the embodiment of the actual motives of the post-revolutionary time in the plays of I. Surguchev and M. Bulgakov.

Full scope of work is 63 p.

Number of sources used 34.